

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Δουλειές Ξανά: Αναδιοργάνωση Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης και ψηφιοποίηση των υπηρεσιών της, αναβάθμιση δεξιοτήτων εργατικού δυναμικού και διάγνωσης των αναγκών εργασίας και άλλες διατάξεις»

I. Εισαγωγικές παρατηρήσεις

Με το υπό συζήτηση και ψήφιση νομοσχέδιο, μεταξύ άλλων, μετασχηματίζεται ο Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.) σε Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης (Δ.ΥΠ.Α.), εισάγονται ρυθμίσεις ως προς την αναβάθμιση των δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού, τη διασύνδεσή τους με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας, την επιδοτούμενη συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση, καθώς και ρυθμίσεις ως προς την προσωρινή διοίκηση του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης και την εποπτεία επί των Ταμείων Επαγγελματικής Ασφάλισης, τη δράση «Δημιουργία χώρων φύλαξης βρεφών εντός επιχειρήσεων», τη λειτουργία δομών που παρέχουν οργανωμένες κοινωνικές υπηρεσίες, και την οργάνωση, τη λειτουργία και τη διαχείριση της περιουσίας του Ταμείου Μηχανικών Εργοληπτών Δημοσίων Έργων.

Το νομοσχέδιο, όπως διαμορφώθηκε κατά την επεξεργασία του από την αρμόδια Διαρκή Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων, αποτελείται από εξήντα έξι (66) άρθρα, συμπεριλαμβανομένου του ακροτελεύτιου άρθρου που ορίζει τον χρόνο έναρξης ισχύος του νόμου, και διαρθρώνεται σε πέντε (5) Μέρη (Α΄-Ε΄).

Στο Μέρος Α΄, υπό τον τίτλο «Σκοπός-Αντικείμενο» (άρθρα 1-2), ορίζεται ο σκοπός και το αντικείμενο του νομοσχεδίου.

2

Το Μέρος Β΄, υπό τον τίτλο «Ρυθμίσεις για τη Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης» (άρθρα 3-47), διαρθρώνεται σε έξι (6) Κεφάλαια. Με το Κεφάλαιο Α΄, υπό τον τίτλο «Συγκρότηση-Οργάνωση Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης» (άρθρα 3-15), μεταξύ άλλων, μετονομάζεται ο Οργανισμός Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.) σε Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης (Δ.ΥΠ.Α.), η οποία αποτελεί νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου και τελεί υπό την εποπτεία του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων (άρθρο 3), προβλέπονται τα όργανα διοίκησης της Δ.ΥΠ.Α. (άρθρο 4), ορίζονται τα προσόντα, τα κωλύματα και τα ασυμβίβαστα, ο τρόπος επιλογής, η θητεία, η λειτουργία, και οι αρμοδιότητες του Διοικητή, των Υποδιοικητών, του Διοικητικού Συμβουλίου και του Συμβουλίου των Κοινωνικών Εταίρων της Δ.ΥΠ.Α. (άρθρα 5-14). Επίσης, καταργείται, από 1.1.2023, ο «Ενιαίος Λογαριασμός για την Εφαρμογή Κοινωνικών Πολιτικών» (Ε.Λ.Ε.Κ.Π.), ορίζεται ο τρόπος διάθεσης των πόρων του, και προβλέπεται η σύσταση ειδικού λογαριασμού με την επωνυμία «Ειδικός Λογαριασμός Επαγγελματικής Κατάρτισης» (Ε.Λ.Ε.Κ.) (άρθρο 15).

Με το Κεφάλαιο Β΄, υπό τον τίτλο «Ψηφιακό Ατομικό Σχέδιο Δράσης-Ψηφιακό Μητρώο Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης-Ψηφιακή Κάρτα Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης» (άρθρα 16-25), τίθενται, μεταξύ άλλων, οι αναγκαίοι ορισμοί (άρθρο 16), προβλέπεται η κατάρτιση «Ψηφιακού Ατομικού Σχεδίου Δράσης» των αναζητούντων εργασία στο πλαίσιο της εξατομικευμένης προσέγγισης (άρθρο 17), συνιστάται «Ψηφιακό Μητρώο Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης», παρέχεται στους αναζητούντες εργασία η «Ψηφιακή Κάρτα Δ.ΥΠ.Α.» (άρθρο 18), και τίθενται εισοδηματικά κριτήρια για τη χορήγηση πάσης φύσεως επιδόματος, παροχής, βοηθήματος ή διευκόλυνσης σε ανέργους και αναζητούντες εργασία, πλην των βασικών επιδομάτων και χρηματικών ενισχύσεων του ν.δ. 2961/1954 και των ν. 1545/1985, 4093/2012 και 3986/2011 (άρθρο 19). Περαιτέρω, ορίζονται οι υποχρεώσεις τόσο της Δ.ΥΠ.Α. όσο και των αναζητούντων εργασία (άρθρα 20-21), οι συνέπειες ως προς τους αναζητούντες εργασία σε περίπτωση παράβασης των σχετικών υποχρεώσεων (άρθρο 22), οι κυρώσεις σε περίπτωση αναληθών δηλώσεων εγγραφής ή παραμονής στο Ψηφιακό Μητρώο της Δ.ΥΠ.Α. (άρθρο 23), η πραγματοποίηση πιλοτικών δράσεων στο πλαίσιο της χρηματοδότησης του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (άρθρο 24), και η εξακολούθηση της καταβολής του επιδόματος ανεργίας, μειωμένου κατά το ήμισυ, μέχρι τη λήξη της αντίστοιχης ανώτατης διάρκειάς του, σε περίπτωση πρόσληψης του αναζητούντος εργασία (άρθρο 25).

Με το Κεφάλαιο Γ΄, υπό τον τίτλο «Αναβάθμιση δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού και διασύνδεση με την αγορά εργασίας» (άρθρα 26-28), με-

ταξύ άλλων, προβλέπεται η κατάρτιση «Στρατηγική[ς] για την Αναβάθμιση των Δεξιοτήτων του Εργατικού Δυναμικού», η οποία τίθεται σε δημόσια διαβούλευση και εγκρίνεται από τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων (άρθρο 26), συνιστάται «Εθνικό Συμβούλιο Δεξιοτήτων Εργατικού Δυναμικού», ρυθμίζονται η συγκρότηση, η αποστολή και η λειτουργία του (άρθρο 27), και ορίζεται «Επιστημονική Επιτροπή Δεξιοτήτων Εργατικού Δυναμικού», που έχει ως κύρια αποστολή τη συμβουλευτική και επιστημονική στήριξη του Εθνικού Συμβουλίου Δεξιοτήτων Εργατικού Δυναμικού (άρθρο 28).

Με το Κεφάλαιο Δ´, υπό τον τίτλο «Διάγνωση αναγκών της αγοράς εργασίας» (άρθρα 29-32), μεταξύ άλλων, προστίθεται στις αρμοδιότητες της Μονάδας Εμπειρογνομώνων Απασχόλησης, Κοινωνικής Ασφάλισης, Πρόνοιας και Κοινωνικών υποθέσεων (Μ.Ε.Κ.Υ.) η διάγνωση των αναγκών της αγοράς εργασίας (άρθρο 29), προβλέπεται η πρόσβαση της Μ.Ε.Κ.Υ. στα στοιχεία των πληροφοριακών συστημάτων του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και των φορέων που εποπτεύει (άρθρο 30), ορίζεται η μεθοδολογία διάγνωσης των αναγκών της αγοράς εργασίας (άρθρο 31), και καταργείται το νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου με την επωνυμία «Εθνικό Ινστιτούτο Εργασίας και Ανθρώπινου Δυναμικού» (Ε.Ι.Ε.Α.Δ.) (άρθρο 32).

Με το Κεφάλαιο Ε´, υπό τον τίτλο «Επιδοτούμενη συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση» (άρθρα 33-42), τίθεται, μεταξύ άλλων, ο ορισμός της επιδοτούμενης συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης, η οποία παρέχεται από επιλέξιμους παρόχους, κατόπιν πρόσκλησης που εκδίδει η Δ.ΥΠ.Α. (άρθρο 33), ορίζονται οι προϋποθέσεις συμμετοχής των ωφελουμένων εκ των προγραμμάτων επιδοτούμενης συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης (άρθρο 34), θεσπίζεται, για κάθε καταρτιζόμενο, «ατομικός λογαριασμός δεξιοτήτων» στον οποίο πιστώνονται δικαιώματα επιδοτούμενης συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης (άρθρο 35), συνιστάται Μητρώο επιλέξιμων παρόχων επιδοτούμενης συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης, και ορίζονται οι προϋποθέσεις επιλεξιμότητας των παρόχων και το πλαίσιο αξιολόγησης και λογοδοσίας τους (άρθρα 36-38). Επίσης, απαριθμούνται οι ανεξάρτητοι φορείς πιστοποίησης στο πλαίσιο της επιδοτούμενης συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης (άρθρο 39), ιδρύεται «Ενιαία Ψηφιακή Πύλη για τις Δεξιότητες» ως κεντρικό σημείο παροχής ψηφιακών υπηρεσιών και πληροφοριών σχετικά με τη συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση (άρθρο 40), ρυθμίζεται η δυνατότητα ενδοεπιχειρησιακής κατάρτισης (άρθρο 41), και προβλέπεται η δημόσια πρόσβαση στο εκπαιδευτικό υλικό, το οποίο δημιουργείται ή αξιοποιείται στις ανωτέρω διαδικασίες κατάρτισης (άρθρο 42).

Διά του Κεφαλαίου ΣΤ´, υπό τον τίτλο «Λοιπές ρυθμίσεις για τη Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης» (άρθρα 43-47), ρυθμίζονται, μεταξύ άλλων, ζητήματα σχετικά με τη δυνατότητα εκμίσθωσης όλων των κατηγοριών ακινήτων της Δ.ΥΠ.Α., «τα οποία δεν προορίζονται για άμεση στεγαστική συνδρομή των δικαιούχων», από οικονομικούς φορείς, κατά παρέκκλιση του Κεφαλαίου Β´ του Τμήματος ΙΙ του π.δ. 715/1979, μέσω «φανερής» δημοπρασίας κατά τα ειδικώς οριζόμενα σε Κανονισμό Διαδικασιών για τη Σύναψη Μισθώσεων (άρθρο 43). Θεσπίζεται η δυνατότητα της Δ.ΥΠ.Α. να αποκτά ακίνητα (συμπεριλαμβανομένων γεωτεμαχίων), καθώς και να συμπράττει με δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς με σκοπό την ανοικοδόμησή τους, για τη στεγαστική συνδρομή του εργατικού δυναμικού και των οικογενειών του (άρθρο 44). Περαιτέρω, αφενός, ορίζεται, μεταξύ άλλων, ότι σε θέση Υποδιευθυντή των Μονάδων Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης της Δ.ΥΠ.Α. δύναται να επιλέγεται και να τοποθετείται μόνιμος εκπαιδευτικός της δημόσιας εκπαίδευσης, για τριετή θητεία, και, αφετέρου, ορίζεται ότι στην περίπτωση αυτή τυγχάνει ανάλογης εφαρμογής η απόφαση, της παρ. 4 του άρθρου 65 του ν. 4837/2021, των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και Εσωτερικών, περί καθορισμού ειδικότερων όρων και προϋποθέσεων εξειδίκευσης των απαιτούμενων προσόντων, προσδιορισμού των κριτηρίων αξιολόγησης και επιλογής, των λεπτομερειών της διαδικασίας και του τρόπου αξιολόγησης και επιλογής, των αρμοδίων οργάνων και ρύθμισης κάθε άλλου ειδικότερου θέματος (άρθρο 45). Εν συνεχεία, τροποποιείται ο πίνακας κλάδων (ΤΕ.04 Παραδοσιακών Εφαρμοζομένων Τεχνών) και ειδικοτήτων (προστίθεται η ειδικότητα ΤΕ.06 Ωρολογοποιίας) του εκπαιδευτικού προσωπικού της Δ.ΥΠ.Α., και θεσπίζεται δυνατότητα, δωρεάν ή επ' αντιτίμω, διάθεσης των ειδών ή υπηρεσιών που παράγονται στο πλαίσιο εκπαιδευτικών σκοπών και παρεχόμενης ψυχοκοινωνικής και συμβουλευτικής βοήθειας της Σχολής Επαγγελματικής Κατάρτισης ΑμεΑ Αθηνών και του Εκπαιδευτικού Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης Εφήβων και Νέων με Ειδικές Ανάγκες Θεσσαλονίκης, ο υπεύθυνος διαχείρισης των εσόδων από τα ανωτέρω, καθώς και η διάθεση των εσόδων αποκλειστικά για την εξυπηρέτηση των σκοπών των προαναφερθεισών Σχολών (άρθρο 46). Ακολούθως, ρυθμίζεται το ζήτημα, αφενός, της διατήρησης και κατανομής των θέσεων μετακλητών υπαλλήλων στα γραφεία των Υποδιοικήτων της Δ.ΥΠ.Α., και, αφετέρου, της εξαίρεσης από «την αναστολή άσκησης του οικείου ελευθέριου επαγγέλματος ή λειτουργήματος» (άρθρο 47).

Με το Μέρος Γ´, υπό τον τίτλο «Λοιπές διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων» (άρθρα 48-62), θεσπίζεται, μεταξύ άλλων, η δράση με τίτλο «[δ]ημιουργία χώρων φύλαξης βρεφών εντός

επιχειρήσεων», με σκοπό την εναρμόνιση της οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής και την ενδυνάμωση της συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας, ορίζεται η Γενική Γραμματεία Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής και Ισότητας των Φύλων του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων ως φορέας υλοποίησής της, και προβλέπεται η χρηματοδότησή της από πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (για 120 επιχειρήσεις), κατά τα ειδικώς αναφερόμενα (άρθρο 48). Θεσπίζονται οι ελάχιστες προϋποθέσεις ένταξης στην ανωτέρω δράση των δικαιούχων, ήτοι ιδιωτικών επιχειρήσεων – εργοδοτών, και ωφελουμένων, ήτοι γονέων τέκνου ηλικίας από έξι μηνών έως δύο ετών και έξι μηνών, απασχολούμενων, με οιαδήποτε συμβατική σχέση εργασίας, στην εγκατάσταση όπου δημιουργείται ο χώρος φύλαξης, κατά τα ειδικώς προβλεπόμενα στο άρθρο αυτό (άρθρο 49). Ακολούθως, ορίζεται, αφενός, η οργάνωση, η λειτουργία και η στελέχωση των ανωτέρω χώρων φύλαξης των βρεφών, και, αφετέρου, ότι ο χώρος φύλαξης πρέπει να πληροί τις κείμενες απαιτήσεις πυρασφάλειας και πυροπροστασίας, να διαθέτει κατάλληλο φυσικό φωτισμό και αερισμό, να εξασφαλίζεται η ασφάλεια και υγεία του προσωπικού και των βρεφών, καθώς και τα αρμόδια όργανα ελέγχου τήρησης των ανωτέρω, όπως επίσης και των όρων και προϋποθέσεων ένταξης στην εν θέματι δράση (άρθρο 50). Περαιτέρω, θεσπίζεται η καταβολή «αξιών τοποθέτησης» (vouchers) από την Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης (η οποία βαρύνει τον τακτικό προϋπολογισμό του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων), προς τα Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Ατόμων με Αναπηρία (Κ.Δ.Α.Π. ΑμεΑ) της υπ' αριθμ. 78812/14.7.2021 κοινής απόφασης των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων, Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Εσωτερικών και Επικράτειας, για τις παρεχόμενες υπηρεσίες τους στα τέκνα των ωφελουμένων της συγχρηματοδοτούμενης δράσης «Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής» τα οποία δεν συμμετέχουν στη συγχρηματοδοτούμενη δράση, λόγω μη τήρησης της υποχρέωσης ή της μη ολοκλήρωσης εμβολιασμού τους κατά του κορωνοϊού COVID-19, σύμφωνα με τις οριζόμενες προϋποθέσεις (άρθρο 51). Ακόμη, μεταξύ άλλων, ρυθμίζονται εκ νέου ζητήματα λειτουργίας της Προσωρινής Διοικούσας Επιτροπής του Ταμείου Επικουρικής Κεφαλαιοποιητικής Ασφάλισης (Τ.Ε.Κ.Α.) του άρθρου 69 του ν. 4826/2021, καθώς και της Μονάδας Υποστήριξης της Προσωρινής Διοικούσας Επιτροπής (άρθρο 52). Καθορίζεται εκ νέου το πλαίσιο αρμοδιοτήτων εποπτείας και ελέγχου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς επί των Ταμείων Επαγγελματικής Ασφάλισης (Τ.Ε.Α.), καθώς και επί των Ιδρυμάτων Επαγγελματικών Συνταξιοδοτικών Παροχών (Ι.Ε.Σ.Π.) - Τ.Ε.Α., προκειμένου

να επιβάλλει τις κυρώσεις των παρ. 1, 2, 3 και 5 του άρθρου 94 του ν. 4099/2012, όπως ισχύει, για παραβάσεις της κείμενης νομοθεσίας (άρθρο 53). Τροποποιείται η παρ. 3 του άρθρου 17 του ν. 4670/2020 και, μεταξύ άλλων, θεσπίζεται η συμπλήρωση Δελτίου Ατομικής και Υπηρεσιακής Κατάστασης (Δ.Α.Υ.Κ.) ως προϋπόθεση για την οριστική παραλαβή αίτησης ασφαλισμένου του Δημοσίου, των ν.π.δ.δ., των Ενόπλων Δυνάμεων, των Σωμάτων Ασφαλείας και των Ο.Τ.Α., όπως και επί απονομής μερίσματος και της επεξεργασίας της, προκειμένου, μετά την οριστικοποίηση του Δ.Α.Υ.Κ., να μην απαιτείται καμία επιπλέον επιβεβαίωση των δεδομένων από φυσικά παραστατικά (άρθρο 54). Επίσης, ρυθμίζεται εκ νέου, αφενός, το πλαίσιο απαγόρευσης απασχόλησης σε φορείς Παιδικής Προστασίας για πρόσωπα τα οποία είτε έχουν καταδικασθεί οριστικά, τελεσίδικα ή αμετάκλητα, είτε εκκρεμεί ποινική δίωξη σε βάρος τους για τα αναφερόμενα στη διάταξη εγκλήματα, και, αφετέρου, οι υποχρεώσεις των φορέων κοινωνικής πρόνοιας που παρέχουν υπηρεσίες σε ενήλικα άτομα με αναπηρία, ηλικιωμένους και χρονίως πάσχοντες (άρθρο 55). Περαιτέρω, τροποποιείται η υποπερ. δβ) της περ. δ) του άρθρου 3 του ν. 4837/2021 ως προς τον ορισμό των Φορέων Παιδικής Προστασίας, προκειμένου να συμπεριληφθούν και οι παιδικοί, βρεφικοί και βρεφονηπιακοί σταθμοί των Δήμων και των νομικών προσώπων που έχουν συστήσει (άρθρο 56). Ακολούθως, ρυθμίζεται εκ νέου το νομοθετικό πλαίσιο λειτουργίας των φορέων κοινωνικής πρόνοιας, ως προς τις προϋποθέσεις ίδρυσης, λειτουργίας, εποπτείας και κυρώσεων κατά τα ειδικώς προβλεπόμενα, και προβλέπονται εξουσιοδοτικές διατάξεις προκειμένου να ρυθμίζονται τα ειδικότερα ζητήματα με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και Περιβάλλοντος και Ενέργειας (άρθρο 57). Τροποποιείται το άρθρο 6 του ν. 4826/2021 και ορίζονται εκ νέου οι υπαγόμενοι υποχρεωτικά και προαιρετικά στην ασφάλιση του Τ.Ε.Κ.Α., με αναδρομική ισχύ για τους υπαγόμενους υποχρεωτικά σε αυτή, από την έναρξη ισχύος του άρθρου 6 του ν. 4826/2021, ήτοι την 07.09.2021 (άρθρο 58). Επίσης, επέρχονται τροποποιήσεις στις ρυθμίσεις που αφορούν το ανοιχτό πρόγραμμα επιδοτούμενων θέσεων εργασίας, αφενός στην παρ. 4 του άρθρου 28 του ν. 4726/2020, όπου ορίζεται το ανεκχώρητο, το ακατάσχετο, το αδέσμευτο και το μη συμψηφιστέο της επιδότησης των διακοσίων (200) ευρώ επί του καθαρού μηνιαίου μισθού, και, αφετέρου, στην παρ. 6 του άρθρου 129 του ν. 4808/2021, προκειμένου να καταληφθούν από την ανωτέρω επιδότηση, υπό προϋποθέσεις, και οι εποχικά εργαζόμενοι του τουριστικού και επισιτιστικού κλάδου. Θεσπίζεται ειδικό προνομιακό καθεστώς για το ποσό της επιδότησης του ανοικτού προγράμματος νέων θέσεων εργασίας για την

πρώτη ένταξη στην αγορά εργασίας νέων ηλικίας 18-29 ετών («Πρώτο Ένσημο») του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, με αναδρομική ισχύ από την έναρξη ισχύος του άρθρου 196 του ν. 4855/2021 (άρθρο 59). Περαιτέρω, θεωρούνται σύννομες και εκκαθαρίζονται συγκεκριμένες κατηγορίες δαπανών της Κεντρικής Υπηρεσίας του ανωτέρω Υπουργείου, που πραγματοποιήθηκαν έως τη δημοσίευση του νόμου (άρθρο 60), και τροποποιείται η παρ. 3 του άρθρου 7 του ν. 4892/2022, ως προς τις προϋποθέσεις στελέχωσης της αυτοτελούς Μονάδας Εσωτερικών Ερευνών του ε-ΕΦΚΑ (άρθρο 61). Τέλος, ρυθμίζονται εκ νέου ζητήματα του Ταμείου Μηχανικών Εργοληπτών Δημοσίων Έργων (Τ.Μ.Ε.Δ.Ε.), μεταξύ άλλων, σχετικώς με την εκπόνηση, την έγκριση και το περιεχόμενο του Καταστατικού του, τη στελέχωση της πενταμελούς Διοικούσας Επιτροπής, τη δυνατότητα διανομής ετήσιου μερίσματος στους πιστούχους μέλη του, καθώς και τον τρόπο διαχείρισης και αξιοποίησης της περιουσίας του (άρθρο 62).

Με το Μέρος Δ΄, υπό τον τίτλο «Εξουσιοδοτικές-Μεταβατικές-Καταργούμενες Διατάξεις» (άρθρα 63-65), θεσπίζονται οι απαραίτητες εξουσιοδοτικές διατάξεις για την εφαρμογή των προβλεπομένων στον νόμο, τίθενται μεταβατικές διατάξεις για την απρόσκοπτη λειτουργία των φορέων και των επιδοτήσεων, και παρατίθενται οι καταργούμενες διατάξεις.

Το Μέρος Ε΄, υπό τον τίτλο «Έναρξη ισχύος» (άρθρο 66), περιέχει ακροτελεύτιο άρθρο που ορίζει την έναρξη ισχύος του νόμου.

II. Γενική παρατήρηση

Με τα άρθρα του νομοσχεδίου εισάγονται τροποποιήσεις ή συμπληρώσεις, οι οποίες, μεταξύ άλλων, αφορούν ισχύουσες διατάξεις. Παρατηρείται, ωστόσο, ότι σε ορισμένα άρθρα δεν παρατίθεται ολόκληρη η υπό τροποποίηση διάταξη, όπως προβλέπεται στο άρθρο 74 παρ. 4 του Συντάγματος και το άρθρο 59 του ν. 4622/2019 (βλ., ιδίως, άρθρα 45, 52 – 59 και 61 του νομοσχεδίου).

Ως εκ τούτου, χρήσιμη θα ήταν σχετική συμπλήρωση των ανωτέρω διατάξεων, με παράθεση ολόκληρης της υπό τροποποίηση διάταξης, όπως αυτή τελικώς διαμορφώνεται (βλ., σχετικώς, Έκθεση Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής επί του νομοσχεδίου «Μέτρα ενίσχυσης των εργαζομένων και ευάλωτων κοινωνικών ομάδων, κοινωνικοασφαλιστικές ρυθμίσεις και διατάξεις για την ενίσχυση των ανέργων», ν. 4756/2020, και Εγχειρίδιο Νομοπαρασκευαστικής Μεθοδολογίας, Αθήνα, 2020, σελ. 16 και 50 στον πίνακα επεξεργασίας πρότυπων νομοθετικών κειμένων).

III. Παρατηρήσεις επί των άρθρων

1. Επί του άρθρου 5

Με τη ρύθμιση αυτού του άρθρου ορίζονται τα προσόντα, τα κωλύματα και τα ασυμβίβαστα ως προς τον διορισμό του Διοικητή και των Υποδιοικητών της Δ.ΥΠ.Α., και, ειδικότερα, στην παράγραφο 4 προβλέπεται ανάλογη εφαρμογή του Κεφαλαίου Α΄ του Μέρους Δ΄ του ν. 4622/2019 για τα ανωτέρω πρόσωπα. Παρατηρείται, εν προκειμένω, ότι το Κεφαλαίο Α΄ του Μέρους Δ΄ του ν. 4622/2019 («Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης») εφαρμόζεται, μεταξύ άλλων, «στους Προέδρους ή επικεφαλής Ανεξαρτήτων Αρχών και στους Προέδρους, Αντιπροέδρους, Διοικητές, Αναπληρωτές Διοικητές, Υποδιοικητές, διευθύνοντες ή εντεταλμένους συμβούλους των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) και ιδιωτικού δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.), των οποίων η επιλογή ανήκει στην Κυβέρνηση» (άρθρο 68 παρ. 1 του ν. 4622/2019).

Επομένως, θα μπορούσε η παράγραφος 4 να αναδιατυπωθεί ως εξής: «Κατά τα λοιπά εφαρμόζεται το Κεφαλαίο Α΄ του Μέρους Δ΄ του ν. 4622/2019, υπό την επιφύλαξη των ειδικότερων ρυθμίσεων του παρόντος».

2. Επί των άρθρων 5 παρ. 3 και 6 παρ. 2

Με την παράγραφο 3 του άρθρου 5 προβλέπεται, ως προς τον Διοικητή και τους Υποδιοικητές της Δ.ΥΠ.Α., διαδικασία έκπτωσης «[με] απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, που εκδίδεται ύστερα από αιτιολογημένη εισήγηση του Διοικητικού Συμβουλίου της Δ.ΥΠ.Α. (...) σε περίπτωση σοβαρής παραβίασης των νόμων και κανονισμών, που διέπουν τη λειτουργία της Δ.ΥΠ.Α., καθώς επίσης και σε περίπτωση ζημίας, η οποία επήλθε στη Δ.ΥΠ.Α., εξαιτίας της παραμέλησης των καθηκόντων τους». Περαιτέρω, με την παράγραφο 2 του άρθρου 6 προβλέπεται, για τα ίδια ανωτέρω πρόσωπα, διαδικασία παύσης «πριν από τη λήξη της θητείας του[ς] για σπουδαίο λόγο. Ως σπουδαίος λόγος θεωρείται και η συστηματική παραμέληση των καθηκόντων ή μη εφαρμογή του κανονιστικού πλαισίου που σχετίζεται με τους σκοπούς της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης». Προτείνονται, δηλαδή, δύο παράλληλες διαδικασίες, αφενός, μία διαδικασία έκπτωσης, αφετέρου, μια διαδικασία παύσης του Διοικητή και των Υποδιοικητών της Δ.ΥΠ.Α. Σε αμφότερες απαιτείται απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, με τη διαφορά ότι, ως προς την έκπτωση, απαιτείται και αιτιολογημένη εισήγηση του Διοικητικού Συμβουλίου της Δ.ΥΠ.Α.

Υπό το φως των ανωτέρω, θα μπορούσε, ενδεχομένως, να γεννηθεί ερμηνευτικό ζήτημα ως προς το ποιες περιπτώσεις σπουδαίου λόγου, δηλαδή πε-

ριπτώσεις «συστηματική[ς] παραμέληση[ς] των καθηκόντων» ή περιπτώσεις «μη εφαρμογή[ς] του [οικείου] κανονιστικού πλαισίου», για τις οποίες τυγχάνει εφαρμογής η παράγραφος 2 του άρθρου 6, δεν υπάγονται στο ρυθμιστικό περιεχόμενο της παραγράφου 3 του άρθρου 5, δηλαδή στην έννοια της σοβαρής παράβασης των νόμων και των κανονισμών που διέπουν τη λειτουργία της Δ.ΥΠ.Α.

3. Επί του άρθρου 6

Με την παράγραφο 1 ορίζεται ο τρόπος επιλογής του Διοικητή και των Υποδιοικητών της Δ.ΥΠ.Α. «κατόπιν τήρησης της διαδικασίας των άρθρων 20 έως 23 του ν. 4735/2020». Η διαδικασία των άρθρων 20 έως 23 του ν. 4735/2020 ορίζει, εν συντομία, πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος, μοριοδότηση και προεπιλογή υποψηφίων από πενταμελή Επιτροπή Επιλογής Στελεχών του Δημοσίου, δομημένη συνέντευξη ενώπιον της Επιτροπής των επτά πρώτων σε βαθμολογία υποψηφίων, κατάρτιση πίνακα των τριών επικρατέστερων υποψηφίων, και επιλογή ενός εκ των τριών υποψηφίων, κατά περίπτωση, με απόφαση του οικείου Υπουργού, ή με κοινή απόφαση των συναρμόδιων Υπουργών ή με πράξη του Υπουργικού Συμβουλίου.

Με το άρθρο 64 του ν. 4886/2022 προστέθηκε στην παράγραφο 1 του άρθρου 20 του ν. 4735/2020 η φράση «μη θιγομένης πάντως της διαδικασίας κοινοβουλευτικής ακρόασης ή παροχής γνώμης, όπου αυτή προβλέπεται σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στον Κανονισμό της Βουλής». Η ως άνω φράση προστέθηκε, σύμφωνα με την Ανάλυση Συνεπειών Ρύθμισης, «προκειμένου να αποσαφηνισθεί η διατήρηση σε ισχύ της διαδικασίας κοινοβουλευτικής ακρόασης ή παροχής γνώμης (...) διότι με τη διαδικασία του ν. 4735/2020 θεσπίστηκε ένα αξιοκρατικό σύστημα προεπιλογής των υποψηφίων για τις θέσεις αυτές, χωρίς να επιδιώκεται η κατάργηση της διαδικασίας κοινοβουλευτικής ακρόασης ή παροχής γνώμης που προβλέπεται από άλλες διατάξεις και επιτελεί διαφορετική λειτουργία».

Η ως άνω κοινοβουλευτική ακρόαση και παροχή γνώμης αναφέρεται στο άρθρο 49Α του Κανονισμού της Βουλής, στο οποίο περιγράφεται η διαδικασία, σύμφωνα με την οποία, η Επιτροπή Δημόσιων Επιχειρήσεων, Τραπεζών, Οργανισμών Κοινής Ωφελείας και Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης διατυπώνει γνώμη για την καταλληλότητα των προτεινομένων προς διορισμό σε θέσεις Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου, Διοικητού κ.λπ. των αναφερόμενων στην παράγραφο 6 του ως άνω άρθρου Δημοσίων Επιχειρήσεων, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται και ο Ο.Α.Ε.Δ.

Σύμφωνα με το άρθρο 65 παρ. 1 του Συντάγματος «[η] Βουλή ορίζει τον

τρόπο της ελεύθερης και δημοκρατικής λειτουργίας της με Κανονισμό (...). Όπως έχει επισημανθεί και σε παλαιότερες εκθέσεις της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής (βλ. Έκθεση επί του νομοσχεδίου «Διατάξεις για την ολοκλήρωση της Συμφωνίας Δημοσιονομικών Στόχων και Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων - Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2019-2022 και λοιπές διατάξεις», ν. 4549/2018), στην ελληνική έννομη τάξη η θέση του Κανονισμού της Βουλής είναι, εξ επόψεως τυπικής ισχύος, στο αυτό επίπεδο με τον τυπικό νόμο, τα δε πεδία εφαρμογής τους δεν τέμνονται, αλλά οριοθετούνται από το ίδιο το Σύνταγμα. Κατά τούτο, έχει ασκηθεί κριτική για την ως άνω αρμοδιότητα της Επιτροπής του άρθρου 49Α του Κανονισμού της Βουλής, στον βαθμό που «δεν έχει ως μόνο περιεχόμενο την άσκηση ελέγχου κυβερνητικής δραστηριότητας, αλλά και την οιοική “συμμετοχή” στην έκδοση σύνθετης διοικητικής πράξης», ενίοτε δε ο νόμος δεν παραπέμπει καν στις οικείες διατάξεις του Κανονισμού της Βουλής (βλ. Κ. Μαυριά, Σύνταγματικό Δίκαιο, 2021, σελ. 208-211. Βλ., επίσης, Π. Παραρά, Η επιτροπή ακροάσεων της Βουλής. Σκέψεις για την περιοχή ισχύος του Κανονισμού της Βουλής, Χαρμόσυνο Αριστόβουλου Μάνεση II, 1998, σελ. 393, και, Γ. Γεραπετρίτη, Σύνταγμα και Βουλή, Αυτονομία και ανέλεγκτο των εσωτερικών του σώματος, σελ. 82-84).

Εν προκειμένω, στην παράγραφο 7 του άρθρου 3 του ν. 2956/2001, τα άρθρα 2 έως 4 του οποίου καταργούνται σύμφωνα με το άρθρο 65 παρ. 2 περ. β' του νομοσχεδίου, ορίζεται ότι «[ο] Διοικητής του Ο.Α.Ε.Δ. ορίζεται (...) σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στον Κανονισμό της Βουλής». Αντίστοιχη διάταξη δεν επαναλαμβάνεται στο υπό συζήτηση και ψήφιση νομοσχέδιο. Υπό το φως των ανωτέρω, αν, με την παραπομπή στη διαδικασία των άρθρων 20 έως 23 του ν. 4735/2020 υπονοείται βούληση του νομοθέτη να ισχύσει και για τη Δ.ΥΠ.Α. η κοινοβουλευτική ακρόαση και παροχή γνώμης, θα ήταν, ενδεχομένως, σκόπιμο να διατυπωθεί στο κείμενο του νόμου αντίστοιχη ρύθμιση.

4. Επί του άρθρου 8

Στην παράγραφο 3 ορίζεται ότι «[κ]άθε Υποδιοικητής μπορεί να εξουσιοδοτεί του προϊστάμενους (...) να υπογράφουν, με εντολή του, έγγραφα της αρμοδιότητάς τους. Η απόφαση αυτή είναι ελευθέρως ανακλητή ως προς το σύνολο ή μέρος των μεταβιβασθεισών αρμοδιοτήτων».

Εν προκειμένω επισημαίνεται ότι:

α. στο πρώτο εδάφιο η φράση «να υπογράφουν, με εντολή του, έγγραφα της αρμοδιότητάς τους» πρέπει να αντικατασταθεί από τη φράση «να υπογράφουν, με εντολή του, έγγραφα της αρμοδιότητάς του»,

β. στο δεύτερο εδάφιο δεν πρόκειται, κατ' ακριβολογία, περί μεταβίβασης αρμοδιότητας (αρ. 9 παρ. 2 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, ν. 2690/1999), αλλά περί εξουσιοδότησης υπογραφής (βλ. άρθρο 9 παρ. 3 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, ν. 2690/1999. Βλ., επίσης, Ε. Σπηλιωτόπουλο, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, τ. 1, 2017, σελ. 135-136).

5. Επί του άρθρου 9

Στην παράγραφο 5 προβλέπεται ο τρόπος διορισμού των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της Δ.ΥΠ.Α. με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων. Ειδικότερα, για τα μέλη του Δ.Σ. που ορίζονται από άλλους Υπουργούς προβλέπεται ότι, αν δεν γίνει ο ορισμός εντός ενός (1) μηνός από την αποστολή της πρόσκλησης του Υπουργού Εργασίας, τότε ο διορισμός τους γίνεται από τον τελευταίο. Ως προς τα μέλη που υποδεικνύονται από τους κοινωνικούς εταίρους οι οποίοι εκπροσωπούν τους εργοδότες, τους εργαζομένους και τους εργαζομένους της Δ.ΥΠ.Α., ορίζεται ότι «[τ]ο Διοικητικό Συμβούλιο θεωρείται ότι έχει συγκροτηθεί και στην περίπτωση που δεν έχουν υποδειχθεί μέλη των περ. ζ), η) ή θ) της παρ. 1 εντός της ταχθείσης προθεσμίας».

Παρατηρείται ότι δεν τάσσεται προθεσμία ως προς την υπόδειξη των μελών των περ. ζ), η) ή θ) της παρ. 1 από τους κοινωνικούς εταίρους.

6. Επί του άρθρου 12

Στην παράγραφο 1 ορίζεται ότι το Συμβούλιο των Κοινωνικών Εταίρων έχει «ως βασική αρμοδιότητα την υποβολή γνώμης προς το Διοικητικό Συμβούλιο της Δ.ΥΠ.Α. ως προς τη διάθεση ή διαχείριση των κονδυλίων του άρθρου 15 που αποδίδονται στη Δ.ΥΠ.Α». Περαιτέρω, στην παράγραφο 2 ορίζεται ότι «[τ]ο Συμβούλιο των Κοινωνικών Εταίρων μπορεί να διατυπώνει γνώμες αυτεπαγγέλτως ή εάν προσκληθεί προς τούτο από τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων ή το Διοικητικό Συμβούλιο της Δ.ΥΠ.Α. για ζητήματα αρμοδιότητας της Δ.ΥΠ.Α. και, ιδίως (...)».

Επισημαίνεται, συναφώς, ότι η διατύπωση γνώμης ή γνωμοδότησης από όργανο που έχει γνωμοδοτική αρμοδιότητα προβλέπεται, στο διοικητικό δίκαιο, ως στάδιο γνωμοδοτικής διαδικασίας πριν από την έκδοση διοικητικής πράξης από όργανο που έχει την αποφασιστική αρμοδιότητα (βλ. άρθρο 20 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας).

Υπό το φως των ανωτέρω, δεν καθίσταται σαφές αν η ανατιθέμενη στο Συμβούλιο των Κοινωνικών Εταίρων αρμοδιότητα διατύπωσης αυτεπάγγελτης γνώμης αφορά απλή γνώμη, κατά την έννοια του άρθρου 20 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, ή αν πρόκειται περί διατύπωσης άποψης, η οποία

δεν αποτελεί στάδιο έκδοσης διοικητικής πράξης.

7. Επί του άρθρου 19

Στο πρώτο εδάφιο, η φράση «Μετά την έκδοση της απόφασης της παρ. 7 του άρθρου 18» πρέπει να αντικατασταθεί από τη φράση «Μετά την έκδοση της απόφασης της παρ. 8 του άρθρου 18».

8. Επί του άρθρου 20

Στην παράγραφο 2, η φράση «και σε αναζητούντες εργασία που είναι ήδη εργαζόμενοι της υποπερ. (αδ) της περ. (α) της παρ. 1 του άρθρου 17» πρέπει να αντικατασταθεί από τη φράση «και σε αναζητούντες εργασία που είναι ήδη εργαζόμενοι της υποπερ. (αδ) της περ. (α) της παρ. 1 του άρθρου 16».

9. Επί του άρθρου 22

α. Με την προτεινόμενη ρύθμιση θεσπίζεται σύστημα κυρώσεων σε βάρος των αναζητούντων εργασία, σε περιπτώσεις παράβασης των σχετικών υποχρεώσεων που τίθενται στο νομοσχέδιο. Συγκεκριμένα, προβλέπεται διακοπή των παροχών και διαγραφή από το Ψηφιακό Μητρώο Δ.ΥΠ.Α. επί δύο (2) έτη σε περίπτωση άρνησης τριών (3) προσφερόμενων θέσεων εργασίας, διακοπή των παροχών και διαγραφή από το Ψηφιακό Μητρώο Δ.ΥΠ.Α. επί έξι (6) μήνες σε περίπτωση άρνησης συμμετοχής σε δράση συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης, διαγραφή από το Ψηφιακό Μητρώο Δ.ΥΠ.Α. επί έξι (6) μήνες σε περίπτωση παράλειψης σύνταξης Ψηφιακού Ατομικού Σχεδίου Δράσης, και ειδικότερες συνέπειες σε περίπτωση μη εκπλήρωσης λοιπών υποχρεώσεων.

Παρατηρείται, εν προκειμένω, ότι τα κριτήρια για την επέλευση των ανωτέρω κυρώσεων τίθενται ως αντικειμενικά, χωρίς να δίδεται η δυνατότητα λήψης υπόψη τυχόν υποκειμενικών συνθηκών (π.χ., οικογενειακοί λόγοι), ενώ, περαιτέρω, δεν ορίζεται κλιμάκωση των επαπειλούμενων κυρώσεων σε συνάρτηση με τις ιδιαίτερες συνθήκες κάθε περίπτωσης, με αποτέλεσμα, να υφίσταται, επί παραδείγματι, την ίδια κύρωση όποιος αρνείται να συμμετάσχει σε δράση συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης, με αυτόν που συμμετέχει μιν, δεν επιτυγχάνει δε την πιστοποίησή του.

β. Στην παράγραφο 1, η φράση «διακόπτεται η καταβολή των παροχών της περ. (α) της παρ. 1 του άρθρου 19» πρέπει να αντικατασταθεί από τη φράση «διακόπτεται η καταβολή των παροχών της περ. (α) της παρ. 1 του άρθρου 20».

10. Επί του άρθρου 28

Με την προτεινόμενη ρύθμιση προβλέπεται η συγκρότηση και η λειτουργία «Επιστημονικής Επιτροπής Δεξιοτήτων Εργατικού Δυναμικού». Στην παράγραφο 2 ορίζεται ότι «[σ]ε περίπτωση θανάτου, αποχώρησης ή έκπτωσης οποιουδήποτε μέλους της Επιτροπής πριν από τη λήξη της θητείας, το μέλος αυτό αναπληρώνεται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων για το υπόλοιπο της θητείας του». Δοθέντος ότι δεν πρόκειται, κατ' ακριβολογία, περί αναπλήρωσης, αλλά περί αντικατάστασης, θα ήταν, ενδεχομένως, σκόπιμο το ρήμα «αναπληρώνεται» να αντικατασταθεί από το ρήμα «αντικαθίσταται» (βλ. Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, άρθρο 14 παρ. 3: «Τα αναπληρωματικά μέλη καλούνται προς αναπλήρωση απόντων ή κωλυόμενων μελών της ίδιας κατηγορίας»).

11. Επί των άρθρων 36 παρ. 3 και 37

Στην παράγραφο 3 του άρθρου 36 ορίζεται ότι «[δ]εν μπορούν να είναι επιλέξιμοι, πάροχοι για τους οποίους συντρέχουν τα κωλύματα του άρθρου 73 του ν. 4412/2016 (...)».

Στους λόγους αποκλεισμού του άρθρου 73 του ν. 4412/2016 συγκαταλέγονται λόγοι υποχρεωτικού αποκλεισμού, όπως η ύπαρξη αμετάκλητης καταδικαστικής απόφασης για συγκεκριμένα αδικήματα (συμμετοχή σε εγκληματική οργάνωση, τρομοκρατικά εγκλήματα ή εγκλήματα συνδεόμενα με τρομοκρατικές δραστηριότητες, νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότηση της τρομοκρατίας κ.λπ.), αλλά και λόγοι δυνητικού αποκλεισμού, όπως η σύγκρουση συμφερόντων, η αθέτηση υποχρεώσεων, καταστάσεις στρέβλωσης του ανταγωνισμού κ.λπ.

Περαιτέρω, στην παράγραφο 2 του άρθρου 37 προβλέπεται η διαγραφή επιλέξιμων παρόχων επιδοτούμενης συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης από το αντίστοιχο Μητρώο σε περίπτωση κατά την οποία προκύψει λόγος αποκλεισμού. Μεταξύ των λόγων αποκλεισμού συγκαταλέγεται και η συνδρομή των λόγων του άρθρου 73 του ν. 4412/2016. Ως προς τη διαδικασία διαγραφής από το Μητρώο ορίζεται, στην παράγραφο 3, ότι «[σ]ε περίπτωση που προκύψει λόγος αποκλεισμού των παρ. 3 και 4 του άρθρου 36, το Διοικητικό Συμβούλιο της Δ.ΥΠ.Α. αποφασίζει το χρονικό διάστημα αποκλεισμού που κυμαίνεται από έξι (6) μήνες έως πέντε (5) έτη, εφαρμόζοντας την αρχή της αναλογικότητας και λαμβάνοντας υπόψη, ιδίως, τη σοβαρότητα του αδικήματος ή παραπτώματος, τον χρόνο που έχει παρέλθει από τη διάπραξή του, τη διάρκειά του, πιθανή υποτροπή, την πρόθεση ή τον βαθμό αμέλειας του παρόχου και τα μέτρα που αυτός λαμβάνει προς αποφυγή διάπραξης παρόμοιων αδικημάτων ή παραπτωμάτων στο μέλλον».

Επισημαίνεται ότι, σε αντίθεση με τη διατύπωση της παραγράφου 3 του άρθρου 36 («[δ]εν μπορούν να είναι επιλέξιμοι»), κατά την οποία φαίνεται να θεσμοθετείται σύστημα κωλυμάτων για υποψήφιους παρόχους επιδοτούμενης συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης, η διατύπωση της παραγράφου 2 του άρθρου 37 υιοθετεί σύστημα λόγων αποκλεισμού τους, με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Δ.ΥΠ.Α., για περιορισμένο χρονικό διάστημα, που κυμαίνεται από έξι (6) μήνες έως πέντε (5) έτη.

Υπό το φως των ανωτέρω, τίθεται ερώτημα αν θα ήταν, ενδεχομένως, σκόπιμη οριοθέτηση της αρμοδιότητας του Διοικητικού Συμβουλίου της Δ.ΥΠ.Α. ως προς τους λόγους υποχρεωτικού αποκλεισμού του άρθρου 73 του ν. 4412/2016, ήτοι ως προς τις περιπτώσεις κατά τις οποίες υφίσταται αμετάκλητη καταδίκη για συγκεκριμένα αδικήματα για τα οποία, άλλωστε, η συνεκτίμηση κριτηρίων όπως η «σοβαρότητα», η «πιθανή υποτροπή», η «πρόθεση» ή ο «βαθμός[ς] αμέλειας» έχει ήδη πραγματοποιηθεί από τα ποινικά δικαστήρια.

12. Επί του άρθρου 38

α. Στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1, η φράση «είναι ανεξάρτητη από τους ελέγχους της παρ. 4 του άρθρου 37» πρέπει να αντικατασταθεί από τη φράση «είναι ανεξάρτητη από τους ελέγχους της παρ. 4 του άρθρου 36».

β. Στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 προκύπτει ασάφεια ως προς την παραπομπή «[σ]τα ορόσημα της περ. α) της περ. 1».

13. Επί των άρθρων 43 και 63 παρ. 13

α. Στο άρθρο 43 απαντούν οι όροι «φανερής» πλειοδοτικής δημοπρασίας, «φανερής» δημοπρασίας και «τις φανερές» δημοπρασίες. Κρίνεται σκόπιμο να αντικατασταθούν από τους όρους «δημόσια ανοιχτή ή δημόσια κλειστή» πλειοδοτική δημοπρασία.

Συναφώς, στο τελευταίο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 43 ορίζεται ότι «[η] εκμίσθωση της παρούσας γίνεται κατόπιν φανεράς πλειοδοτικής δημοπρασίας μετά από δημόσια πρόσκληση της Δ.ΥΠ.Α., στην οποία τίθεται προθεσμία όχι μικρότερη των τριάντα (30) ημερών για την υποβολή δικαιολογητικών συμμετοχής».

Για λόγους ασφάλειας δικαίου και σαφήνειας της διάταξης, πρέπει να διευκρινισθεί ο τόπος και ο τρόπος ανάρτησης ή δημοσίευσης της δημόσιας πρόσκλησης.

β. Ακολούθως, στο προτελευταίο εδάφιο της παρ. 2 του ανωτέρω άρθρου ορίζεται ότι «[ο] μισθωτής της παρούσας επιλέγεται κατόπιν φανεράς δημοπρασίας, στην οποία συμμετέχουν όσοι υποψήφιοι μισθωτές έχουν υποβά-

λει πρόταση για την ανοικοδόμηση του ακινήτου, η οποία είναι αποδεκτή από το Διοικητικό Συμβούλιο της Δ.ΥΠ.Α.». Περαιτέρω, στην παρ. 3 του άρθρου 43 προβλέπεται ότι «[ο]ι μισθώσεις του παρόντος διενεργούνται σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Κανονισμό Διαδικασιών για τη Σύναψη Μισθώσεων. Στον Κανονισμό αυτό ορίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για τη διαδικασία, τις προσκλήσεις και τις φανερές δημοπρασίες που είναι απαραίτητη για τη σύμβαση των μισθώσεων του παρόντος άρθρου (...)", μεταξύ των οποίων, ο τύπος της πρόσκλησης, τα κριτήρια επιλογής, χρηματοοικονομικής και επαγγελματικής επάρκειας κ.ά. Τέλος, σύμφωνα με την παρ. 13 του άρθρου 63, παρέχεται εξουσιοδότηση προκειμένου «[μ]ε απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, η οποία εκδίδεται μετά από πρόταση του Διοικητικού Συμβουλίου της Δ.ΥΠ.Α., [να] καταρτίζεται ο Κανονισμός Διαδικασιών για τη Σύναψη Μισθώσεων της παρ. 3 του άρθρου 43».

Ερώτημα γεννάται, εν προκειμένω, ως προς το ορισμένο της εξουσιοδότησης, ώστε να δύναται να καταρτισθεί ο Κανονισμός Διαδικασιών για τη Σύναψη Μισθώσεων με απόφαση του οικείου Υπουργού.

Τέλος, στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 43 η φράση «σύμβαση των μισθώσεων», πρέπει, για λόγους σαφήνειας, να αντικατασταθεί από τη φράση «σύναψη των μισθώσεων».

14. Επί του άρθρου 45 παρ. 2

Διά της παρ. 2 του άρθρου 45 προστίθενται παρ. 5 και 6 στο άρθρο 65 του ν. 4837/2021. Ειδικότερα, μεταξύ άλλων, ορίζεται ότι «[ο] Υποδιευθυντής των Μονάδων Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης της Δ.ΥΠ.Α. δύναται να είναι μόνιμος εκπαιδευτικός της δημόσιας εκπαίδευσης κατηγορίας ΠΕ ή, ελλείψει αυτού, κατηγορίας ΤΕ, να διαθέτει τουλάχιστον τετραετή εκπαιδευτική υπηρεσία στην επαγγελματική εκπαίδευση ή κατάρτιση, όπως και γνώση και εμπειρία σε διδακτικές μεθόδους της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, να μπορεί να παρακολουθήσει και να εποπτεύει την εκπαιδευτική διαδικασία, καθώς και να συντονίζει τη διαδικασία αξιολόγησής της. Η παρ. 4 περί του καθορισμού των ειδικότερων όρων και προϋποθέσεων στη διαδικασία επιλογής Διευθυντών εφαρμόζεται αναλόγως και στη διαδικασία επιλογής Υποδιευθυντών των Μονάδων Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης της Δ.ΥΠ.Α.».

Η φράση «να παρακολουθήσει και να εποπτεύει» πρέπει, για λόγους γραμματικής ορθότητας, να αντικατασταθεί από τη φράση «να παρακολουθεί και να εποπτεύει».

Περαιτέρω, ορίζεται ότι «[η] επιλογή και τοποθέτηση των διευθυντών και υποδιευθυντών στις Μονάδες Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης

της Δ.ΥΠ.Α. πραγματοποιείται για τριετή θητεία. Η υπηρεσία στη θέση του Διευθυντή ή Υποδιευθυντή Μονάδας Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης της Δ.ΥΠ.Α., ως προς την οργανική θέση που κατείχε, θεωρείται συνεχής, λογίζεται ως χρόνος άσκησης διδακτικών καθηκόντων εφόσον πρόκειται για μόνιμο εκπαιδευτικό της δημόσιας εκπαίδευσης και ως χρόνος άσκησης διοίκησης εκπαιδευτικής μονάδας».

Για λόγους νομοτεχνικής σαφήνειας και αρτιότητας, θα μπορούσε να αναδιατυπωθεί ως εξής το δεύτερο εδάφιο: «[η] υπηρεσία στη θέση του Διευθυντή ή Υποδιευθυντή Μονάδας Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης της Δ.ΥΠ.Α. θεωρείται χρόνος πραγματικής υπηρεσίας στην οργανική θέση που κατέχει, ως χρόνος άσκησης διδακτικών καθηκόντων εφόσον πρόκειται για μόνιμο εκπαιδευτικό της δημόσιας εκπαίδευσης, και ως χρόνος άσκησης διοίκησης εκπαιδευτικής μονάδας».

15. Επί του άρθρου 47

Διά της παρ. 1 του άρθρου 47 ορίζεται ότι «[ο]ι έξι (6) θέσεις που έχουν συσταθεί με το π.δ. 274/1996 (Α' 196) στα γραφεία Αντιπροέδρων του Ο.Α.Ε.Δ. μεταφέρονται στα γραφεία των Υποδιοικήτων της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης, ανά δύο (2) στο γραφείο εκάστου Υποδιοικήτη». Δεδομένου ότι το π.δ. 274/1996 σχετικά με τη «[σ]ύσταση τριών (3) θέσεων με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου σε κάθε ένα από τα γραφεία των δύο Αντιπροέδρων του Διοικητικού Συμβουλίου του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού» έχει δημοσιευθεί στο Τεύχος Πρώτο και στον αριθμό Φύλλου 195 της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως, για λόγους νομοτεχνικής σαφήνειας κρίνεται σκόπιμο, αφενός, να αντικατασταθεί ο αριθμός φύλλου της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως (196) από τον ορθό (195), και αφετέρου, να διευκρινισθεί εάν η αναφορά «στα γραφεία Αντιπροέδρων» είναι ταυτόσημη με τους όρους «στα γραφεία των δύο Αντιπροέδρων του Διοικητικού Συμβουλίου του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού», καθόσον η εξουσιοδοτική διάταξη της παρ. 3 του άρθρου 19 του ν. 2224/1994 (Α' 112) αφορά στα γραφεία Αντιπροέδρων του Ο.Α.Ε.Δ.

Περαιτέρω, διά της παρ. 2 του άρθρου ορίζεται ότι «[η] κατοχή θέσεων μετακλητών υπαλλήλων που προβλέπονται στο άρθρο 41 του π.δ. 11/2022 (Α' 25) δεν συνεπάγεται την αναστολή άσκησης του οικείου ελεύθεριου επαγγέλματος ή λειτουργήματος». Στο άρθρο 41 του π.δ. 11/2022 προβλέπεται, μεταξύ άλλων, ότι οι θέσεις των μετακλητών υπαλλήλων στον Ο.Α.Ε.Δ., ανέρχονται σε συνολικά δώδεκα (12), ήτοι σε τρεις (3) θέσεις του άρθρου 23 του β.δ. 404/1971 (Α' 123), σε τρεις (3) θέσεις του π.δ. 122/1996 (Α' 91) και σε έξι (6) θέσεις του π.δ. 274/1996 (Α' 195). Σύμφωνα με το άρθρο 44 παρ.

1 του π.δ. 70/2019 (Α΄ 110/02.07.2019) καταργείται το άρθρο 23 του β.δ. 404/1971, μετά την παρέλευση τριάντα (30) μηνών από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (άρθρο 45, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 73 του ν. 4623/2019, με το άρθρο 36 του ν. 4647/2019, με το άρθρο εικοστό δεύτερο της από 30.3.2020 Π.Ν.Π., με το άρθρο 119 του ν. 4764/2020, με την παρ. 1 του άρθρου 68 του ν. 4837/2021 και με το άρθρο 93 του ν. 4876/2021).

Τα ανωτέρω, και μάλιστα σε συνδυασμό, αφενός, με την περ. α) του άρθρου 50 του π.δ. 11/2022 (Α΄ 25/15.02.2022), στην οποία ορίζεται ρητώς ότι καταργείται το π.δ. 70/2019 από την έναρξη ισχύος του π.δ. 11/2022, και, αφετέρου, με το άρθρο 51 του π.δ. 11/2022 (Α΄ 25/15.02.2022), στο οποίο θεσπίζεται η έναρξη ισχύος του μετά την παρέλευση ενός (1) μηνός από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, θέτουν ζήτημα ισχύος των διαλαμβανομένων στο άρθρο 23 του β.δ. 404/1971.

16. Επί του άρθρου 51 παρ. 1

Στην παρ.1 του άρθρου απαντά ο τίτλος «Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Ανάπτυξης». Πρέπει να διορθωθεί στο ορθό «Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης».

17. Επί του άρθρου 55 παρ. 9

Διά της παρ. 9 του άρθρου 55 ορίζεται ότι «[η] απόφαση ορισμού Υπευθύνου Προστασίας Ωφελουμένων στους φορείς και τις δομές του άρθρου 54 του ν. 4837/2021 κοινοποιείται στην αρμόδια Διεύθυνση Κοινωνικής Μέριμνας ή, κατά περίπτωση, στο Τμήμα Κοινωνικής Αλληλεγγύης των Διευθύνσεων Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας της οικείας Περιφέρειας ή Περιφερειακής Ενότητας εντός δύο (2) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος».

Εν προκειμένω, για λόγους σαφήνειας και εφαρμογής της διάταξης, θα ήταν σκόπιμο να αναφερθεί το αρμόδιο όργανο, ευθύνη του οποίου καθίσταται η κοινοποίηση της απόφασης ορισμού Υπευθύνου Προστασίας Ωφελουμένων στους φορείς και τις δομές του άρθρου 54 του ν. 4837/2021.

18. Επί του άρθρου 56

Το άρθρο 56 φέρει τον τίτλο «Ένταξη δημοτικών παιδικών, βρεφικών και βρεφονηπιακών σταθμών στους Φορείς Παιδικής Προστασίας του άρθρου 3 του ν. 4837/2021 - Τροποποίηση της υποπερ. δβ) της περ. δ) του άρθρου 3 [του] ν. 4837/2021».

Δεδομένου ότι ο τίτλος της ίδιας διάταξης στον Πίνακα Περιεχομένων του

νομοσχεδίου είναι «Ένταξη δημοτικών παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών στους Φορείς Παιδικής Προστασίας του άρθρου 3 του ν. 4837/2021 - Προθεσμία κοινοποίησης απόφασης ορισμού Υπευθύνου Προστασίας Ανηλίκων των δομών αυτών στην αρμόδια αρχή της Περιφέρειας-Τροποποίηση άρθρου 3 [του] ν. 4837/2021», πρέπει να λάβει χώρα εναρμόνισή του με τον τίτλο του άρθρου στο κείμενο του νομοσχεδίου.

19. Επί του άρθρου 57

α. Το άρθρο 57 φέρει τον τίτλο «Όροι λειτουργίας φορέων κοινωνικής προστασίας και σχετικές κυρώσεις - Τροποποίηση παρ. 1-4 και 7 άρθρου 1 και τροποποίηση παρ. 1-4 και προσθήκη παρ. 5-7 στο άρθρο 2 του ν. 2345/1995».

Δεδομένου ότι ο τίτλος της ίδιας διάταξης στον Πίνακα Περιεχομένων του νομοσχεδίου είναι «Όροι λειτουργίας φορέων κοινωνικής προστασίας και σχετικές κυρώσεις - Τροποποίηση άρθρων 1 και 2 [του] ν. 2345/1995», πρέπει να λάβει χώρα εναρμόνισή του με τον τίτλο του άρθρου στο κείμενο του νομοσχεδίου.

β. Κατά την έννοια του άρθρου 43 παρ. 2 εδάφιο β' του Συντάγματος, επιτρέπεται να ορισθούν, με ειδική και ορισμένη εξουσιοδότηση, ως φορείς άσκησης κανονιστικής αρμοδιότητας, εκτός από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, και άλλα όργανα της διοίκησης, εφόσον πρόκειται για «ειδικότερα θέματα ή θέματα με τοπικό ενδιαφέρον ή με χαρακτήρα τεχνικό ή λεπτομερειακό». Επισημαίνεται, εξ άλλου, ότι η ευρύτητα της εξουσιοδότησης, της οποίας το περιεχόμενο είναι ορισμένο, ουδόλως επηρεάζει το κύρος της (βλ. ΣτΕ Ολομ. 1210/2010, 941/2008, 2304/1995 κ.ά.). «Ως ειδικότερα θέματα θεωρούνται εκείνα τα οποία αποτελούν, κατά το περιεχόμενό τους και σε σχέση προς την ουσιαστική ρύθμιση που περιέχεται στο νομοθετικό κείμενο, μερικότερη περίπτωση ορισμένου θέματος που αποτελεί το αντικείμενο της νομοθετικής ρύθμισης. Απαιτείται, επομένως, στην περίπτωση αυτή, να περιέχει το νομοθετικό κείμενο όχι απλώς τον καθ' ύλη προσδιορισμό του αντικειμένου της εξουσιοδότησης αλλά, επί πλέον, και την ουσιαστική ρύθμισή του, έστω και σε γενικό, ορισμένο, όμως, πλαίσιο σύμφωνα προς το οποίο θα ενεργήσει η Διοίκηση προκειμένου να ρυθμίσει τα μερικότερα θέματα» (βλ. ΣτΕ Ολομ. 1210/2010, 3013/2014, 775, 2150, 2148, 2090/2015, 1804/2017, κ.ά.). Το κριτήριο περί του χαρακτηρισμού ενός θέματος ως «ειδικότερου» ή μη μπορεί να είναι είτε ποσοτικό, σε σχέση με το κύριο αντικείμενο της νομοθετικής ρύθμισης, είτε ποιοτικό, συναρτώμενο προς τη σπουδαιότητα του προς ρύθμιση καταλειπόμενου ζητήματος. Εξ άλλου, «οι ανωτέρω ουσιαστικές ρυθμίσεις μπορούν να υπάρχουν τόσο στις διατάξεις

του εξουσιοδοτικού νόμου όσο και σε διατάξεις άλλων νόμων σχετικών με τα θέματα που αποτελούν αντικείμενο της νομοθετικής εξουσιοδότησης» (βλ. ΣτΕ Ολομ. 1210/2010, 3404/2014, 1749/2016, 705/2020 κ.ά. Βλ., σχετικά, Κ. Μαυριά, Συνταγματικό Δίκαιο, 6η έκδ., 2021, σελ. 223-224 και Α. Παυτελή, Εγχειρίδιο Συνταγματικού Δικαίου, 5η έκδ., 2020, παρ. 440). Ως λεπτομερειακά θεωρούνται τα ζητήματα που αφορούν «τη θέσπιση όλως δευτερευουσών και επουσιωδών ρυθμίσεων», επί κύριων και ουσιωδών ρυθμίσεων που πρέπει να έχουν τεθεί από τον ίδιο τον νομοθέτη, τεχνικού δε χαρακτήρα είναι τα θέματα που αφορούν τη θέσπιση ρυθμίσεων για τις οποίες είναι κατ' αρχήν απαραίτητη η παρέμβαση τεχνικού οργάνου (βλ. ΣτΕ 2820/1999, 2967/1999, βλ., σχετικά Κ. Μαυριά, Συνταγματικό Δίκαιο, 6η έκδ., 2021, σελ. 223-224). «Τέλος για το συνταγματικό κύρος της νομοθετικής εξουσιοδότησεως δεν απαιτείται οπωσδήποτε να διαγράφει η ίδια ή με παραπομπή σε άλλη διάταξη νόμου βασικές αρχές και κατευθύνσεις στο πλαίσιο των οποίων οφείλει να κινηθεί η Διοίκηση κατά την κανονιστική ρύθμιση των θεμάτων αυτών» (βλ. ΣτΕ 1125/2020, Ολομ. 3404/2014, 2307/2018).

Διά των διατάξεων της παρ. 2 του άρθρου 57 τροποποιείται η παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 2345/1995. Ειδικότερα, ορίζεται ότι «[μ]ε κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και Περιβάλλοντος και Ενέργειας, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ορίζονται, με την επιφύλαξη των πολεοδομικών διατάξεων, οι προϋποθέσεις για την ίδρυση και λειτουργία φορέων κοινωνικής πρόνοιας ιδιωτικού δικαίου, κατά κατηγορία φορέων, ως προς τα εξυπηρετούμενα πρόσωπα και το περιεχόμενο των παρεχόμενων προς αυτά υπηρεσιών και ευκολιών, τους απαιτούμενους γενικά χώρους και τα θέματα της κατάλληλης διαρρύθμισης των κτιρίων, ως και ειδικότερα τα της επιφάνειας των χώρων εγκαταστάσεων υγιεινής, μηχανολογικών, ηλεκτρολογικών, ψυχαγωγίας, απασχόλησης και λοιπών βοηθητικών (εστίασεως, μαγειρείων, πλυντηρίων κ.λπ.) κοινόχρηστων και ακάλυπτων χώρων, το επιτρεπτό ή μη της λειτουργίας τους εκτός αστικού ιστού και οι τυχόν ειδικότερες απαιτήσεις ως προς τα οικοπέδα ή τα γήπεδα εγκατάστασής τους, τον εξοπλισμό και τη στελέχωσή τους τόσο καθόσον αφορά τον αναγκαίο αριθμό προσώπων όσο και τα απαιτούμενα ειδικότερα προσόντα (τίτλους σπουδών, ειδικότητας, εμπειρίας κ.λπ.). Με τις ίδιες αποφάσεις ορίζονται οι υπεύθυνοι για τη σύμφωνα με το νόμο λειτουργία, ο τρόπος άσκησης της εποπτείας και της επιστημονικής αξιολόγησης του έργου τους από τις υπηρεσίες του Υπουργείου και τις οικείες Περιφέρειες, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και κάθε σχετική λεπτομέρεια. Μέχρι την έκδοση των παραπάνω αποφάσεων εξακολουθούν να ισχύουν οι διατά-

ξεις που ίσχυαν πριν από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου». Στην έκθεση Ανάλυσης Συνεπειών Ρύθμισης αναφέρεται ότι «[μ]ε τις αξιολογούμενες διατάξεις προστίθεται ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας ως συμπράττων υπουργός στην κοινή υπουργική απόφαση και διευρύνεται το αντικείμενο της νομοθετικής εξουσιοδότησης με τον καθορισμό τυχόν ειδικότερων απαιτήσεων ως προς τα οικόπεδα ή τα γήπεδα εγκατάστασής τους και του επιτρεπτού ή μη της λειτουργίας των φορέων κοινωνικής πρόνοιας εκτός αστικού ιστού, προβλέπεται η εποπτεία τους από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου και τις οικείες Περιφέρειες, παρέχεται δυνατότητα θέσπισης πρόσθετων κυρώσεων, καθώς και μεταβατικών διατάξεων για τις εκκρεμείς αιτήσεις αδειοδότησης και τη συνέχιση της λειτουργίας των υφιστάμενων Μονάδων Παιδικής Προστασίας».

Δοθέντος ότι, με τις κατά τα ανωτέρω κοινές υπουργικές αποφάσεις θα ρυθμίζονται, το πρώτον, μία σειρά θεμάτων που αφορούν τους όρους και τις προϋποθέσεις λειτουργίας των φορέων κοινωνικής πρόνοιας ιδιωτικού δικαίου, και υπό το φως των ανωτέρω, προβληματισμός γεννάται ως προς το κατά πόσον τα αναφερόμενα στην παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 2345/1995, όπως αυτή τροποποιείται με την παρ. 2 του άρθρου 57 του νομοσχεδίου, αποτελούν ειδικότερα θέματα ή τεχνικά ή λεπτομερειακά ζητήματα και δύναται να ρυθμισθούν με υπουργική απόφαση, αντί προεδρικού διατάγματος.

Ακολούθως, διά των διατάξεων της παρ. 9 του άρθρου 57, τροποποιείται η παρ. 4 του άρθρου 2 του ν. 2345/1995 και ορίζεται ότι «[ε]άν διαπιστωθεί λειτουργία των φορέων της παρ. 1 του άρθρου 1 κατά παράβαση των κανόνων που διέπουν τη λειτουργία τους και των προϋποθέσεων, με βάση τις οποίες τους έχει χορηγηθεί η σχετική άδεια ίδρυσης και λειτουργίας, τάσσεται από τον αρμόδιο Περιφερειάρχη προθεσμία για συμμόρφωση εντός τριών (3) μηνών από τη διαπίστωση της παράβασης και παράλληλα επιβάλλεται, ανάλογα με τη βαρύτητα της παράβασης, πρόστιμο ύψους πεντακοσίων (500) έως εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ, εισηραττόμενο κατά τις διατάξεις περί εισπράξεως δημοσίων εσόδων. Αν η ανωτέρω προθεσμία συμμόρφωσης παρέλθει άπρακτη ή αν, μετά τη συμμόρφωση, διαπιστωθεί η ίδια παράβαση εντός τριών (3) ετών από την αρχικώς διαπιστωθείσα, επιβάλλεται νέο πρόστιμο, διπλάσιο του αρχικώς επιβληθέντος, εισηραττόμενο κατά τις διατάξεις περί εισπράξεως δημοσίων εσόδων».

Διά της παρ. 10 του άρθρου 57, προστίθεται παρ. 7 στο άρθρο 2 του ν. 2345/1995 και, μεταξύ άλλων, καθορίζεται ότι «[μ]ε τις αποφάσεις της παρ. 2 του άρθρου 1, δύναται επιπλέον να καθορίζονται, ανά κατηγορία φορέων και για κάθε ειδικότερη παράβαση, το ακριβές ύψος του επιβαλλόμενου προστίμου, εντός του πλαισίου επιμέτρησης της παρ. 4, με κριτήριο τη βαρύτητα

τα και τη συχνότητα κάθε παράβασης, η αρμόδια υπηρεσία για τη βεβαίωσή του, η προθεσμία καταβολής του και ο δικαιούχος, στον οποίο αποδίδεται μετά από την είσπραξή του».

Προβληματισμός γεννάται αν οι κατ' εξουσιοδότηση κανονιστικές πράξεις, που προβλέπουν κυρώσεις, συνιστούν ειδικότερο θέμα ή τεχνικού ή λεπτομερειακού χαρακτήρα, εφόσον δεν αποτελούν μερικότερη περίπτωση θέματος που ρυθμίζεται ήδη, σε γενικό, αλλά πάντως ορισμένο, πλαίσιο στον νόμο (βλ. ΣτΕ Ολομ. 235/2012) και, επομένως, αν δύνανται να ρυθμισθούν με κοινή υπουργική απόφαση, αντί προεδρικού διατάγματος.

20. Επί του άρθρου 60

Διά του άρθρου θεωρούνται σύννομες δαπάνες συγκεκριμένων κατηγοριών που έχουν πραγματοποιηθεί έως την έναρξη ισχύος του υπό ψήφιση νομοσχεδίου, και οι οποίες, αν δεν έχουν πληρωθεί, δύνανται να διενεργούνται σε βάρος των οικείων πιστώσεων του προϋπολογισμού του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, κατά παρέκκλιση κάθε γενικής ή ειδικής διάταξης της κείμενης εθνικής νομοθεσίας.

Όπως έχει επισημανθεί (βλ. Έκθεση Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής επί του νομοσχεδίου «Ρυθμίσεις για την αντιμετώπιση της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19 και την προστασία της δημόσιας υγείας και άλλες επείγουσες διατάξεις»), σύμφωνα με τη νομολογία του Ελεγκτικού Συνεδρίου, «[μ]ε το άρθρο 98 παρ. 1 περ. γ' του Συντάγματος καθιερώνεται ο κατασταλτικός έλεγχος των δημοσίων εν γένει δαπανών και ανατίθεται στο Ελεγκτικό Συνέδριο. Ο κοινός νομοθέτης πάντως δεν κωλύεται να εξειδικεύσει το περιεχόμενο του ως άνω ελέγχου και να καθορίσει, ακόμη και αναδρομικά, τη διαδικασία και τις προϋποθέσεις άσκησής του. Στη ρυθμιστική αυτή εξουσία του κοινού νομοθέτη εμπίπτει και η θέσπιση διατάξεων για τη “νομιμοποίηση” δαπανών, εφόσον όμως οι σχετικές ρυθμίσεις δεν είναι τέτοιου είδους και τέτοιας έκτασης ώστε να καταλύεται ουσιαστικώς η ως άνω ελεγκτική αρμοδιότητα του Ελεγκτικού Συνεδρίου και να αναιρείται, συνακόλουθα, η δυνατότητα αναζήτησης, μέσω αντίστοιχου καταλογισμού, των χρηματικών ποσών που δαπανήθηκαν παρανόμως (Ολ. Ε.Σ. 981/2016). Ο έλεγχος της συμβατότητας τυχόν “νομιμοποιητικής” δαπανών διάταξης προς την προαναφερόμενη συνταγματική διάταξη δεν μπορεί πάντως να είναι γενικός και αφηρημένος, καθώς συνέχεται με το είδος και το ύψος των συγκεκριμένων κάθε φορά δαπανών που επιδιώκεται να “νομιμοποιηθούν”, τη σχέση (αναλογία) των δαπανών αυτών με το σύνολο της οικείας διαχείρισης ή τέλος με τη βαρύτητα της πλημμέλειας (εύρος δημοσιολογιστικής απόκλισης)» (ΕλΣυν ΤιμV 706/2018).

21. Επί του άρθρου 62

Σύμφωνα με τη ρύθμιση της παρ. 3 του άρθρου 62, προστίθενται παρ. 3 και 4 στο άρθρο 88 του ν. 4387/2016. Ειδικότερα, μεταξύ άλλων, στην παρ. 2 του άρθρου 88 του ανωτέρω νόμου, ορίζεται ότι «[τ]μήμα της περιουσίας του τέως τομέα Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε. μπορεί να μεταβιβαστεί στο Τ.Μ.Ε.Δ.Ε. με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, κατόπιν οικονομικής μελέτης. Η ως άνω περιουσία περιέρχεται στο Τ.Μ.Ε.Δ.Ε. από την ημερομηνία έναρξης της λειτουργίας του ως καθολικού διαδόχου του τέως τομέα Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε. χωρίς την καταβολή φόρου, τέλους ή δικαιώματος υπέρ του Δημοσίου, Οργανισμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης ή άλλων προσώπων. Η μεταβίβαση της παρούσας, εφόσον περιλαμβάνει κινητές αξίες με δικαιώματα ψήφου, δεν υπάγεται στον ν. 3461/2006 (Α' 106)».

Εν προκειμένω, ο όρος «της παρούσας» πρέπει να αντικατασταθεί από τον όρο «της περιουσίας».

Ενημερωτικά παρατηρείται ότι «(...) ως “τμήμα της περιουσίας” που μπορεί να μεταβιβασθεί στο Τ.Μ.Ε.Δ.Ε., σύμφωνα με την προαναφερθείσα διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 88 του ν. 4387/2016, νοείται, καταρχήν, (...) ειδικώς η περιουσία εκείνη του τέως Τομέα Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε. του τ. Ε.Τ.Α.Α. που αναλογεί στην άσκηση της εν λόγω δραστηριότητας Εγγυοδοσίας και Πιστοδοσίας. Η ερμηνεία αυτή, (...), εκτός του ότι απορρέει ανενδοίαστως από τη διατύπωση των ανωτέρω διατάξεων (των άρθρων 86 και 88) του ν. 4387/2016, εναρμονίζεται και με την βούληση του νομοθέτη να καταστήσει (...) Ταμείο καθολικό διάδοχο του Τομέα Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε. του τ. Ε.Τ.Α.Α. (σε ό,τι αφορά το αντικείμενο και τις αρμοδιότητες της ανωτέρω Διεύθυνσης Δ' Εγγυοδοσίας και Πιστοδοσίας), μεταφέροντάς του προς το σκοπό αυτό όχι μόνο το σύνολο των δικαιωμάτων, αλλά και το σύνολο των αναληφθεισών υποχρεώσεων που προκύπτουν από την άσκηση της εν λόγω δραστηριότητας (δηλαδή, από τις χορηγηθείσες εγγυητικές επιστολές και την προεξόφληση απαιτήσεων). Πράγματι, θα αντιστρατευόταν την ανωτέρω βούληση του νομοθέτη η ερμηνευτική εκδοχή, (...), κατά την οποία η περιουσία που δύναται να μεταφερθεί στο Τ.Μ.Ε.Δ.Ε. εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια της Διοικήσεως, δυνάμενη συνεπώς να αντιστοιχεί και σε μικρότερο οικονομικό μέγεθος από εκείνο το μέγεθος περιουσίας που αναλογεί και συνάπτεται με την άσκηση της δραστηριότητας Εγγυοδοσίας και Πιστοδοσίας και με βάση το οποίο η ανωτέρω Διεύθυνση ανταποκρινόταν στο σύνολο των υποχρεώσεών της. Περαιτέρω, λόγω της αδιάλειπτης συνέχειας της άσκησης των εν λόγω δραστηριοτήτων, η περιουσία αυτή περιέρχεται στο Τ.Μ.Ε.Δ.Ε. από την ημερομηνία έναρξης της λειτουργίας του ως καθολικού διαδόχου του Τομέα Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε. του τ. Ε.Τ.Α.Α., σε ό,τι αφορά το αντικείμενο και τις αρ-

μοδιότητες της ανωτέρω Διεύθυνσης Δ΄ Εγγυοδοσίας, δηλαδή από 1.1.2017, όπως ρητώς ορίζεται στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 88 του ν. 4387/2016. (...) [Τ]ο αντικείμενο της εν λόγω “οικονομικής μελέτης” δεν αφορά, σύμφωνα με το νόμο, μόνο τον υπολογισμό του “τμήματος” εκείνου της περιουσίας του τέως Τομέα Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε. του τ. Ε.Τ.Α.Α. που, κατά τα γενόμενα δεκτά στην προηγούμενη σκέψη, αναλογεί και συνάπτεται με την άσκηση της εν λόγω δραστηριότητας Εγγυοδοσίας και Πιστοδοσίας της Διευθύνσεως Δ΄ Εγγυοδοσίας, αλλά και την εκτίμηση, κατά τις μεθόδους και τα δεδομένα της χρηματοοικονομικής επιστήμης, περί του εάν αν η υπολογισθείσα κατά τον τρόπο αυτό περιουσία επαρκεί για να αντιμετωπίσει τους εγγενείς κινδύνους που συνεπάγεται η άσκηση δραστηριοτήτων στην αγορά της εγγυοδοσίας και πιστοδοσίας κατά την ανάθεση και εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων (...). [Κ]ατά την έννοια της διατάξεως της παρ. 2 του άρθρου 88 του ν.4387/2016, το τμήμα της περιουσίας που πρέπει να αποχωρισθεί από τον τομέα Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε. του τ. Ε.Τ.Α.Α., όσον αφορά το αντικείμενο και τις αρμοδιότητες της Διεύθυνσης Δ΄ Εγγυοδοσίας και Πιστοδοσίας, προκειμένου να μεταβιβασθεί στο Τ.Μ.Ε.Δ.Ε., προ της 1.1.2017, ημερομηνία έναρξης της λειτουργίας του αιτούντος Ταμείου, είναι εκείνη η περιουσία που αναλογεί και προέρχεται από την άσκηση των δραστηριοτήτων εγγυοδοσίας και πιστοδοσίας της Διευθύνσεως και επαρκεί, κατά τα δεδομένα της χρηματοοικονομικής επιστήμης, για την εξασφάλιση της μακροχρόνιας βιωσιμότητας του Τ.Μ.Ε.Δ.Ε., ώστε να δύναται το νομικό αυτό πρόσωπο να συμμετέχει απρόσκοπτα στην οικονομική ζωή της χώρας, στο αντικείμενο της δραστηριότητάς του, σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 1 του Συντάγματος, ως δικαιούται κάθε νομικό πρόσωπο που ασκεί έννομη δραστηριότητα, ανεξαρτήτως της ιδρύσεώς του με βάση την ιδιωτική ή τη νομοθετική βούληση» (ΣτΕ 95/2019, σκ. 10,11 και 12).

22. Επί του άρθρου 63 παρ. 14

Διά των διατάξεων της παρ. 14 του άρθρου 63 ορίζεται ότι «[μ]ε κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Εσωτερικών και Οικονομικών καθορίζεται κάθε ειδικότερο ή λεπτομερειακό ζήτημα σχετικά με το περιεχόμενο της Δράσης των άρθρων 48 έως 50, τον χρόνο και τον τρόπο υλοποίησής της, το ύψος, τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία χρηματοδότησης των δικαιούχων, τις προϋποθέσεις, τη διαδικασία και τα δικαιολογητικά ένταξης στη Δράση, τη διαδικασία και τα αρμόδια όργανα επιλογής των δικαιούχων και έγκρισης ή απόρριψης των αιτήσεων συμμετοχής, τη διαδικασία και τα αρμόδια όργανα παρακολούθησης και ελέγχου υλοποίησης της Δράσης, το περιεχόμενο και τη διαδικασία έκδοσης της σχετικής

Πρόσκλησης Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος, την αναλογία βρεφών και εμβασ-
δού και την αναλογία βρεφών και προσωπικού, τη διάταξη των χώρων και εν
γένει την οργάνωση, τη λειτουργία και την στελέχωση των χώρων φύλαξης,
καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή τους».

Δεδομένης της ευρύτητας των ρυθμιζόμενων θεμάτων, κυρίως των προϋ-
ποθέσεων και των διαδικασιών χρηματοδότησης και ένταξης στη δράση, κα-
θώς και της λειτουργίας των χώρων, και σε συνδυασμό με τα αναφερόμενα
στην ανωτέρω υπ' αριθμ. 19 παρατήρηση, ερώτημα γεννάται αν, πράγματι,
τα ανωτέρω αποτελούν ειδικότερο θέμα ή τεχνικού ή λεπτομερειακού χαρα-
κτήρα και δύνανται, επομένως, να ρυθμισθούν με κοινή απόφαση των Υ-
πουργών Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Εσωτερικών και Οικονομι-
κών, αντί προεδρικού διατάγματος.

Αθήνα, 12 Απριλίου 2022

Οι Εισηγητές
Μαρία Ανδρονόπουλου
Επιστημονική Συνεργάτις
Νέστωρ Πολίτης
Ειδικός Επιστημονικός Συνεργάτης

Ο Προϊστάμενος του Α' Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρρηγόπουλος
Αναπληρωτής Καθηγητής του Πανεπιστημίου
Πελοποννήσου

Ο Προϊστάμενος της Α' Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αντώνης Παντελής
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής
του Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών